

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hatilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felolvasó szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre 16 korona. — Félévre 8 korona.
Egyes szám ára: 36 fillér.
A hirdetés díja:
Bármilyen adományok nyugtázásá soronként 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként 75 fillér.
Legkisebb hirdetés térfogata 5 korona.
Nyilttér sora 1 korona.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Csend van,

rend van és békésen élnek Rimaszombathban az emberek: ez a mai helyzet képe. Nem tudjuk csak a magunk dolgát, csak színesre felújított hírtoslányok jutnak túl a demarkációs vonalon s csak a „jólétesült” mindentudók fantasztikus csevegései zavarják meg a levegőt. Nem izgatják a kedélyeket a rakétás, modern jelszavak, élünk esendően és megüzenjük mindenkinek, akit érdekel a rimaszombatiak sorsa: jól vagyunk, a rendes kisvárosias eseményeken kívül semmi új-ság nincs.

A megszállás egy napra sem zavarta meg a normális élet kerékvágását, a hivatalokban folyik a munka, az életnek legnagyobb feltétele. A megszálló csapatok rendfenntartási kötelességüket rendszeren teljesítik s a lakosság az okos és higgadt emberek nyugalmával oly állapotokat szilárdít meg, melyekben az erőlyesebb intézkedések nem lehetnek szükségesek.

Jól esik ezt konstatálni s így várni az egymásra következő napokat, melyekben a mélyebben néző ember többet láthat, mint a forgalomnak abszolút nyugalmát. A közlekedésünk sivárnak hitt jövőjét nem szabad az ajtóba engedni s még most — az ellátottság napjaiban — kell a hatóságnak és a kereskedőknek minden uton és módon biztosítani a reánk következő legnehezebb ellátási időszak készleteit. Ma minden vármegye magára van hagyatva. Ma minden vármegye egy önálló ország, mely saját ügyeit maga intézi, saját javaival maga rendelkezik. Ma nem lehet várni felsőbb rendeleteket, ma okosan és gyorsan cselekedni kell. Számba kell venni, mi van, mi kell ebből nekünk s mit adhatunk belőle cserébe azért, amink nincs. Van burgonyánk, vasunk, tűzifánk, van nyers bőryanagunk, konzerveink, papirostunk, antimónunk, zsirkővünk; nincs nekünk lisztünk, petróleumunk, ezukrunk, szappanunk, élesztőnk, posztónk és kész bőrárunk, induljon meg a rekompénzációs vásár Prága és Budapest felé. Ne legyen a csend üres és álmos, ma zakatolni kell az élet és a műhelyek kerekének.

A halotti csend a temetőbe való — a sült galamb ma már a mesékben sem repül az ember szájába!

Fórum.

Reflexió Szokolay János múlt heti levelére. — Ezt a sok részében helyénálló levelet kaptuk: „Igen tisztelt Szerkesztő ur!”

A Gömör-Kishont vasárnapi számában közölt levél mindenesetre széles körben visszhangra talált, de ennél tovább bajosan is jut. Olyan az, mint ahol hiába harangoznak be a templomba, nem akad hívó, aki elmenjen a hívó szóra vagy a feletről visszatér.

Rimaszombat közönsége nem nőtt meg odáig, hogy a szép, nemes cselekedet érdekében szervezkedni tudjon. Nem az intelligencia s nem a tudás hiánya, de a társadalmi korlátok azok, melyek előtt meg fog állani s melyeket átlépni nincs erő. Hába van vele a levegő szép, nemes eszmékkel, az ezeréves társadalmi fölfogáson hajótörést szenvednek. A nézetes novemberi napokon világgá kiáltott szép eszmék, melyek pillanatnyilag lelkesítettek — valljuk meg, — most üres frázisok már. Egyenlőség! A társadalmi korlátokat nem döntik le egyszerű szavak s hogy tettekkel valósítsuk meg, ahhoz nincs akarat!

Odáig talán sohasem jutunk el, hogy az emberi tudása, intelligenciája után értékeljük, igazi teltségét — ha már születésükkor nem lebegett a fejükről legalább ötágú korona — nem érvényesülhetett.

S a születés előjoga mindig elég ok arra, hogy áttörhetlenné tegye a választalakat, hogy az inna és túl levők ki ne cserélhessék gondolataikat, képességeiket.

Az ilyen nemes cselekedet megvalósítására együttdolgozás, tömörülés, szervezkedés, kitartás, igazságos munkamegosztás s a munka megbecsülése szükségesek.

Ahol az élet lüktetése friss, tavaszias, modern előítéletektől ment, csak ott érzik szükségességét a lélek táplálékának, csak ott ég a vágy a lelkekben mindig magasabbra magasabbra törekedni a nagyobb lelki gyönyört ölteni föl s érezni a vágyat a munka, a dolgozás után.

Pedig nekünk dolgozni, dolgozni kellene és tanulni akarni. Tanulni, szabadodni lenni, a lelkeknek tudni, edzeni, de mindennekfelett dolgozni tudni! Mert csak az a nemzet életképes, amelynek fiai dolgozni tudnak, akarnak!

Hej, de nagy szükségünk van rá!

Szívólyes üdvözléssel:
Justusné J. Rona.

Válasz

A „Gömör-Kishont” folyó évi 3-ik számában „Levél a szerkesztőhöz” és „Nézzünk körül” c. közleményre

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Örömmel olvastam a „Gömör-Kishont”-ból Szokolay János tart. hadnagy azon indítványát, hogy létesüljön Gömör vármegyében egy olyan kultur szervezet, amelynek segítségével a tanulni, mindenképpen fejlődni akaró kisebb és szegényebb ember is az élet nehéz útjára a tudás és minél teljesebb és általánosabb ismeretekhez hozzájuthasson.

Mivel a szervezett szellemi és testi munkások a legteljesebb készséggel mindenkor készek támogatni, illetve előmozdítani a felvetett eszme megvalósítását, a magam részéről is minden párt-politikai vonatkozások nélkül felkérem Rimaszombat és Gömörvármegye illetékes vezető tisztségűit, hogy felretéve minden kicsinyeskedést: mozdítsuk elő közös erővel és megértéssel mindazt, ami minden ember közös érdeke.

Megvalloem „Levél a szerkesztőhöz” című indítvány végéhez csatolt szerkesztői megjegyzés a javasolt indítvány gyakorlati kivitele szempontjából kétséget támaszt bennem is az iránt, hogy a minden rosszat eloszlatni és minden jót elősegíteni alkalmas vázolt törekvés megvalósulni fog. Kétséggel vagyok pedig azért, mert ezen szerkesztői megjegyzésből azt látom, hogy mindannyiunkra az ősi átok következményeiből még mindig nem volt elég. Nézetem szerint a minden jót megakadályozó törekvések megvalósításának egyedüli akadálya az, hogy az egyoldalú önzés, hiúság és protekció lehetetlenné teszi, hogy a dolgozni, tanulni akaró és a gyakorlatilag képzett emberek érvényesülhessenek.

Mivel a „Nézzünk körül” című czikk tartalmát lényegesen összefüggésben látom az előbbi levélirő indítványával, kérdem: hogy szerkentsék az emberek egymást munkára, amikor semmi nyomát nem látom annak, hogy az intéző vezető körök a régi formások kötelekeitől felszabadítva, nagyarányú és állandó jellegű ipari és kereskedelmi akciókat indítanának. Hiszen az iskolázott és szakmunkásoknak, amikor százával munka nélkül vannak, nem elég az, hogy ideig-óráig munkát kaphatnak a Szabó Elemér és Társai fakitermelő üzemében, vagy a többnyire női munkaerőt igénylő helybeli Konzervgyárban. Mert a téli fadöntési munkálatokat a háboru előtti normális viszonyok alatt is a télen nem dolgozó környékbeli falvakban lakó földmivelő egyének végezték.

Hogy a nyugalom helyreálljon, hogy a négy és fél éves háboru izgalmait által feldúlt lelkiállapotok lecsendesüljenek, hogy a jövőjét biztosítottak nem látó embertömegek rendszeresen és állandóan elhelyezkedhessenek, viszont cselekedjenek már a még mindig elmúlt formásokhoz ragaszkodó vezető közők is. Hogy a helyzet javuljon, meg kell nyitni az elrejtett pénzeszsákokat is és annak gazdag tartalmát be kell fektetni oly ipari és kereskedelmi vállalatok létesítésébe, melyek az emberek számára állandó kenyeret, szóval létfenntartást fog-nak biztosítani.

Azok az emberek, akik nem ismerik a népérzelmi és lelki világát, ne követeljének attól a tudatlan és elhagyott néptől olyan értelmi és érzelmi megnyilvánulást, mint amilyennel rendelkeznek a gond nélkül élő vagyonos polgárok, vagy a biztos és állandó jó fizetést és megrokanás idején pedig nyugdíjat élvező alkalmazottak.

Azoktól az emberektől, akiknek a gyermek-kori és későbbi nevelésük ugyszólván a semmivel volt egyenlő, akik a ringató bölcsőjüktől kezdve egész életen át a legteljesebb bizonytalanságok között az életjüket és életörömüket

élvezők kegyelméből éppen csak tengetik az életüket: ezektől bizony nem sok belátást és alkotó tevékenységet lehet követelni.

Hogy a gyarló és a hiányos ismeretekkel rendelkező egyének az életben szükségessé minímális tudnivalókat elsajátíttassák, ismételten a rimaszombati és gömörvármegyei vezető körökhöz fordulok, hogy ne csak jelszavakkal és hangos kijelölésekkel, hanem komoly tettekkel is adjanak alkalmat arra, hogy az állandó és rendszeres alkotó munka minél előbb megindítható legyen.

Lehozky Pál.

Lapunk legutóbbi számában „Nézünk körül” címmel egy cikk jelent meg, mely általános társadalmi bajok kemény ostromozója akart lenni. Egy hozzánk érkezett írásból arról értesültünk, hogy ezen ügyből egyes rimaszombati kereskedők — akikre a cikk nem célozott — személyes támadást olvastak ki és a „Gömrő-Kishont”-nak objektív pártatlanságát vonták kétségbe. Készségesen megnyugtattuk azokat, kik személyük elleni tendenciákat fedezték fel e cikkben s akiknek tisztességes közéleti és kereskedelmi szereplése vita tárgya sem lehet, hogy a „Gömrő-Kishont” szerkesztőségének összeállításában sem volt becsületes egyénekre eszét dobni, de kötelessége hangosan küzdeni minden oly jelenség ellen, mely a közre káros következményű s amelyet a legutóbbi társadalmi alkulás — jaj — sokat vetett felszínre. Nézett több időben még rátérhetünk ennek a kérdésre, nek a bővebb kommentálására, most gyógyítani kell a szívvel, szóval és tollal a sebeket és nem feltépní őket. Lehet, hogy a múlt heti cikkünk nem volt ily humánus hangu, de ez fekélyeket látott, melyeket irtani kell és nem simogatónan pepecselni. Tisztességes embereket bántani és személyes antipatiákat szóhoz juttatni nem akarunk és nem is volt célunk.

Mennyi a ruha- és cipőkészítés ára?

A budapesti központi árvizsgáló bizottság megállapította a raktári kész férfiruhák maximális árát és a férfiruhák készítői díjait.

A rendelet négyféle szövetet vesz alapul: vigornia, mügyapju-, mügyapjuval kevert gypju- és tiszta gyapjuszövetet s e szerint állapítja meg a kész férfiruhák maximális árát. — A szövetnek sorrendjében az árak a következők: *Saccoöltöny* (kabát, mellény, nadrág): 260, 370, 580, 870 korona. *Nadrág*: 80, 120, 190, 300 korona. *Felöltő*: 180, 300, 500, 750 korona. (Selyembéléssel 10% kal több.) *Baglón*: 190, 350, 500, 760 korona. *Télikabát*: vigornia-

szövetből 270, mügyapju-szövetből félgypjubéléssel 380, klot- és közbelső vattelinbéléssel 480, mügyapjuval kevert gyapjuszövetből félgypjubéléssel 550, klot- és közbelső vattelinbéléssel 620, selyem- és közbelső vattelinbéléssel 730, tiszta gyapjuszövetből félgypjubéléssel 800, klot- és közbelső vattelinbéléssel 900, selyem- és közbelső vattelinbéléssel 1000 korona. *Rövid télikabát* a négy szövetfajta szerint: 210, 380, 460, 560 korona. *Férfi beltes* vigorniaszövetből hulladék prémibéléssel és nyulprémgallérral 300, mügyapju-szövetből fehér bárányszövetbéléssel és festett nyulprémgallérral 520 korona. Az árak azokra a félgipsz ruhákra is vonatkoznak, a melyeket a próba után készítenek el teljesen s alakítás esetén nem szabad külön díjat felszámítani. Az árakat és a minőséget minden egyes öltönyön, ruhadarabon szembeifülnően kell feljegyezni.

A férfiruha készítés díjának szempontjából a rendelet öt csoportba sorozza a szabókat. Az első csoportba tartoznak az u. n. luxus-szabók, a másodikba azok, akiknek nagyobb üzlethelyiségek van, a harmadikba a középosztálynak dolgozó szabók, a negyedikbe azok a kisebb szabómesterek, akik szabászatuk tartanak és végül az ötödikbe azok a szabók, akik alkalmazottakat rendezésről nem tartanak s lakásukon ma-
 énk dolgoznak. A csoportok sorrendjében díjak a következők: *Saccoöltöny*: 360, 330, 290, 230, 190 korona; fordítási díj: 400, 370, 320, 260, 220 korona. *Zsaketöltöny*: 400, 360, 300, 250, 230; fordítási díj: 440, 400, 330, 280, 260 korona. *Felöltő*: 320, 300, 270, 220, 180; fordítási díj: 350, 330, 290, 240, 200 korona. *Télikabát*: 400, 390, 340, 290, 260; fordítási díj: 430, 420, 360, 310, 280 korona. *Nadrág*: 75, 65, 55, 45, 40; fordítási díj: 85, 75, 65, 55, 50 korona. Az árakba beleértendők a varrózéna vagy varró-selyem ára is. Aki a megállapított maximális árnál nagyobb árakat elfogad, követel, fizet, ígér, vagy más módon szegi meg a rendeletet, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják sújtani.

Egyben közöljük, hogy a vármegyei ruházati és cipőhivatal megállapította ezen árakat, melyeket az általa kiutalt börtönteljesítői feladása alkalmával a cipősziparosok kérhetnek.

Ezen árak a következők:

Férfi cipő készítése szeges talppal és illetékekkel (bélés nélkül)	150 — K
Női cipő készítése ugyanígy	140 — K
Gyermekcipő készítése ugyanígy.	75 — K
nagyság	
25—29	75 — K
30—34	85 — K
35—38	105 — K

Csizmakészítés béléssel (kemény-szárú) illetékekkel	230 — K
Férfi vagy női cipő fejelés és talpalás szeges	45 — K
Fü vagy leány cipő fejelés és talpalás szeges	35 — K
Gyermekcipő (30 as számnál kisebb)	28 — K
Férfi vagy női cipő talpalás szeges	14 — K
Férfi vagy női cipő sarokjavítás	4 — K
Fü vagy leány cipő talpalás (30 lól 35 ig) szeges	11 — K
Fü vagy leány cipő sarokjavítás (30—35 ig) szeges	4 — K
Gyermekcipő talpalás (30 nál kisebb)	9 50 K
Gyermekcipő sarokjavítás (30 nál kisebb)	2 90 K
Talp foltozás	2—3 — K
Férfi vagy női cipő orrborítás	11 50 K
Fü vagy leány cipő orrborítás	10 — K
Gyermek cipő orrborítás (30 sz. alább)	8 — K

Előfizetőinkhez.

A vármegye területén levő postahivataloknál a pénzküldemények továbbítása még mindig szünetel és így előfizetőink nem küldhetik be előfizetési díjaikat; ez kiadónkunkra annyiban hátrányos, hogy nem tudja: kik kívánják a lap további küldését? Amennyiben lapunk előfizetői nem küldenek vissza jelen számunkat, úgy ezt olybá vesszük, hogy lapunkra továbbra is reflektálnak és őket előfizetőinknek tekintjük. Ha nem reflektál lapunkra, egyszerű rájegyzőssel irányítsa vissza ezen számot.

Hírek és vegyesek.

Az anyám keze.

— Egy beteg ember verseiből. —

JELLINEK DEZSÓ.

Az örök Jóság két szomorú szárnya
Két virágszirom fehér lankadó
Behunyja a kín piros szemét tőle
Simogatása csendes alató.

Egy kézre várok — lázak éjszakáján
Ami tudom, ó nem jön soha el
Sorsom bús sejmát mi be tudná szöni
A boldogság friss virg színeivel.

Elmúlok majd egy bús éjji órában
S míg nézem, nézem tündő életem
Simogat anyám könnyel csendesen.

S arra a kézre, hogy hiába vártam
Könnyeim ... sorsom ... még fekszem halványan
Az ő kezétől mind elfeledem.

Es sietve nyult egy másik ujság után.

Az ajtóból hirtelen harsány köszöntés hangzott: egy fiatal ember jött be gyors léptekkel. Energikus arcán valami olyas kifejezés állt, mintha üsszenteni készültne. Keményszállu, sürtü, sötét hajának egy tincse makranczosan a homlokába csapódott. Amint elsietett mellettem, az volt az impresszióm, hogy haragszik, mert erősen lengő karjait nem tudja eldobni magától.

A jövevény intett az elölyedt gamásnisnak: — Halkapás.

A gamásnis erre kibogozta és kinyújtotta összefonódott lábait és felállt. Mindketten eltűntek egy zárt ajtó mögött.

A zárt ajtó mögött már régen eltűnt a ház igazdám is, tehát én is benyitottam.

Füstös boltívek alatt, porlepte falak, porlepte ablakok, porlepte függönyök, porlepte butorok és porlepte lámpák között valami opálos, savanyu ízű pótolta a levegőt. Emiatt egyelőre csak a közelben tudtam tájékozódni.

Az ajtótól jobbra álló bőrkárpé sarkában egyedül ült egy úriember. Fekete háziapokával fedett fejét tenyerébe támasztva elmélkedett. Jobbra három egymás melletti kártyasztalnál élemedett koru bácsik rá'osgatták egymásra a színes lapokat, lassan, módosan halk dörmögés kíséretében, mintha szundikálás közben nyújtózkodnának egy kicsit.

Annál élénkebb hangok hallatszottak az alvegről. Az opálos izén keresztülhatolva egy billárd- és két kártyasztal közt találtam magamat.

A billárdasztalnál egy szemmeláthatólag kalvinista lelkes és egy alacsony, csivkeros

TÁRCZA.

Hattól-nyolczig.

Fiatalkori barátom, akinek a felvidéki városkában két napig vendége voltam, valamikor csökönyös kaláberjátékos volt.

— Szoktál még kaláberezni? — kérdeztem tőle.

— Szoktam — felelte.

A háziasszony kötelességének tartotta csendes zsörfölődéssel hozzátenni:

— Minden áldott este, hattól nyolczig. Hazajön a hivatalból, megissza a kávéját és megy a kázinóba. Nem értem mi élvezetet talál a férfiak a kártyában.

Jómagam azonban értettem s az öreg urat megszokott élelmédjából kikölkenteni nem akartam, smint tehát a hat óra közelédti, felajánlottam, hogy vele tartok.

Látható megnyugvással fogadta az ajánlatomat. Utak irdultunk és éppen ütötte a hat órát, mikor egy erősen porlepte villanykörté kísérteties fényénél felfelé botorkáltunk a kaszinó épület hepelupás, recsegő falápesőin.

A ruhahálóban egy csomó kabát, kalap és a dohány, szén és kriptaszagnak valami csodálatos keveréke fogadott. Sőt a félhomályos sarokból egy kis emberke is elpenderült: bajszos, szakállas torzonborz, a feje felül kopasz, kétoldalt azonban annál dusabb, göndör fürtökkel ékesített.

A szomszédos olvasószobában öt idegen urnak kellett bemutatkoznom. Kettő a szoba ká-

zépán terpeszkedő kördiványon ült és olvasott, egy az ujságok közt válogatott, kettő pedig a kályha mellett vadézettről beszélgetett.

Az ujságot olvasók egyike ősz, keskeny és markáns orru, erős állu, sietve üdvözölt, hogy mielőbb ismét belemerüljön ujságjába, a másik — fiatal és nyurga — egészen elölyedt a puba ülésen, csak „A Hét” legújabb számát tartó két keze és egymásra vetett hosszú, gamásnisban végződő lábai nyultak ki dominánsan a lámpafényre.

A lapok közt válogató úriembert zavartam legkevésbé, tehát hozzáfordultam. Megtudtam, hogy főügyész a törvénytörési dolgokról kezdtünk beszélgetni.

Beszédünk hallatára a kályha mellett állók egyike, — aki eddig egy kutyáról és egy tábornokról beszélt társának, — felém fordult. A jobb kezével keményen önmagára mutatott, hüvelykujját ógnak tartva, mint egy szigorú felkiáltójel.

— Kérem! Hozzám tetszik beszélni? kérdezte. A szava élesen kopogott, mint a jégeső, szinte szemrehányó volt. Zavartan gondoltam: hátha valami tapintatlanságot követtem el?

Később meggyőződtem azonban, hogy ez a rendszeres hanghordozása. Most már négyesben beszélgettünk.

— Az ujságban olvastam — mondtam beszélgetés közben.

Az ősz ujságot olvasó ur, aki eddig teljes odaadással egy vezércikknek szentelte magát, most letette a lapot és lengyített a kezével:

— Kérem, az ujságok! Amitának s boldogítanak, kérem.

Resignáció. Nem oda jutottam el, ahova akartam. Igaz, hogy még most is az út elején állok. Szeretném, ha hátulról valaki meglökné. „No erédj már” s aztán behunyom szemmel, alkeleten keresztül rohanni az életen, nem látni semmit, nem hallani jajt és kacagást, nem érezni fájdalmakat, gyönyörű, tisztó, javító fájdalmakat. Úros kehely az életem, miből hiányzik a nehéz vörös bor, kívül csillogós, mint kifosztott ékszerdoboz, tartalmatlan, akár egy lakatlan házban felejtett üres virágállvány, színtelen, sápadt, mint a halott ajka, sima, csöndes, átlátszó, mint egy pohár víz — Pedig, hogy szeretem a forró, világító, égő színeket, a tarka változatoságot, az élénk habzó egén életet. — Talán mert körülöttem minden olyan siváran szürke, — mint a kődös hajnal.

— Várok egy színt, ami belevilágítson az életembe, egy sugárra, ami derűt hozzon, — várok egy hangra, ami visszhangot keltsen a szívembe, — az én alvó csöndes szívembe, várok valakire...

Ugy érzem, ha eljön, más lesz minden. A virágillat bódított, a napsugár tündöklött, a madárdal vidámabb. Tavasz lesz, ragyogó tavasz és az én komoly ajkam mosolygóbb. — Talán már itt is van az ajtóm előtt... Vár engem, várja a jelt, amire jöhessen. — Csak én nem tudok róla, nem érzem meg, hogy így közel van hozzám, hogy lesi az ajtóm nyílását a küszöb előtt. Miért? Talán alszom?...

... Várok és álmodom. Álmodok egy messze zengő szavakról, esti sötétokről, ketten — egyedül, meleg szavakról, gyöngéd féltésről, gyöngyöző kacajról, fullasztó csókról, — mindenről, ami messze van tőlem. — jaj, de milyen messze.

A teljesületlen vágyak egész raja repked körülöttem, mint lámpa körül az éjjeli lepkék. Én nézem őket remélve, félve, hallom a csábító hangjukat, szeretnék a fény után menni, mely belőlük árad és csak ülök dermedten, akarat nélkül.

Majd egyszer csak elmaradnak mellőlem hivajtásaim: a kívánságok. — Már túl leszek mindenem. Nem fog már fájni a csönd, ami most bánt, akkor már nyugalom kell a csönd után. Akkor már bántani fog a lárma, a más életnek a zenéje. Akkor fájni fog, ami után most vágyom, — mert a másé lesz, — mielőtt az enyém lett volna... Géza.

Kinevezés. A magyar vallás- és közoktatási miniszter dr. Ujhay Kálmánt Pozsonymegye segédtanfelügyelőjévé nevezte ki.

Tanári áthelyezés. A magyar kultuszminiszter a rozsnói származású dr. Varga Sándor nagybányai áll. főgimnáziumi tanárt a

emberke bődöste a golyókat. Az első kártyaszettelnél pedig viszont láttam ismerőseimet: a csapatot hajnal, akinek most már egy második hajnala is a homlokába lógott és a kártyát tartó kezével nagyokat ütött az asztalra és a nyugtát, aki némán és rendületlenül huzogatott-fogatott egy asztalfőket. Társaságukban volt még egy gömbölyű, mosolygós arcú egyén, rövid, a feje közepén taréjba összehajló hajjal, aki minden mondkáját azzal kezdte, hogy:

— No... de... de...

és egy fekete haja, fekete bajszu, fekete szemű, fekete bőrű, fekete fetelben ülő uriember, aki folyton valami tojásokat emlegetett és időnként önérzétesen mondta:

— Kártyám becsülete.

Az ötödik, izgó-mozgó, zsörtölődő partner valami okból az egész társaság figyelmét magára vonta. Több ízben harsány diadalkiáltás tört ki, ilyenkor az illetőnek minden tiltakozása ellenére egy-egy koronát kellett átészállítania a szomszéd asztalhoz.

— Megint? kérdezték amott.

— Megint.

A szomszéd asztal kerek volt és sűrűn meg volt szállva játékosokkal és kibúzókkal. Itt sorsorban is két egymás mellett ülő, jól táplált kedélyember tünt a szemembe. — Az egyik — puha, fehér, párnásarcu — oly elégedett nyugalommal ült a helyén, mintha egy pompás, tífogásos ebéd után lenne, a másik piros-pozsgás, látszik rajta, hogy jó barátságban van a buzát ringató anyafölddel. Mintha összebeszéltek volna, mindkettőnek a jobb szájszegletében egy hatalmas szopókába dugott szivar füstölg

budapesti V. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Két eljegyzés. Néhaj luza, regliczei és ongyáni báró *Luzensky* Henrik és nője: aznl. legentel Majoros Margit leányát: *Liniát* múlt év december hó 28-án Budapesten eljegyezte kisserényi gróf *Serényi* István tart. huszárfőhadnagy, délségi földbirtokos; ifjabb leányát: *Henricét* pedig tolyó hó 22-én jegyezte el kisserényi gróf *Serényi* László, *Serényi* János gróf dokai földbirtokos fia.

Esküvő. *Rábely* Katalin, a rimaszombati állami gyermekmenhely központi telepfelügyelő-nője — lapunk alapítójának: id. *Rábely* Miklós-nak szeretetszeméltő leánya — tolyó hó 20-án tartotta esküvőjét Miskolcon a róm. kath. zárda-templomban a városunkbeli származású *Manczel* József főellenőrrel, ki a máv. miskolcei üzletvezetőségéhez van szolgálásra beosztva. Tanúk voltak a menyasszony részéről: *Rábely* Károly nyomdatulajdonos, lapunk kiadója; a vőlegény részéről: *Gresits* Elemér máv. főmérnök. Az esküvőn nagyszámú és díszes közönség vett részt. Városunk közönsége hosszú időn át gyönyörködött a *Rábely* Káta szép hangjában s alig volt olyan jótékonykedő vagy egyházi hangverseny, társas összejövetel, melyről elmaradt volna az ő szinte megszokott kedves közreműködése s a város társadalmát nagy hála kötelezte. Nekünk nyomósabb okunk is van arra, hogy a *Rábely* Káta esküvője alkalmából melegebben szóljunk és át a mi legszívesebben jókívánságainkkal halmozzuk el. Ő volt t. i. a „szerkesztőség családja”, mint egyik illusztris szerkesztőnk elnevezte: mert akkor, mikor az élet sok szomorúsága között busultunk vagy valami örömről volt, az ő szép női derűt hozták a mi szerkesztőségünkbe. Most, hogy itt hagyta a családi fészket azért, hogy új fészket alapítson, elhárítik őt új otthonába számos ismerőseinek és a lap szerkesztőségének zavartalan, hosszú boldogságot hajtó kívánságai.

Egyházi folyóirat Gömörben. Érdemes jelenségről adunk hírt. A sajjögömöri ev. lelkes: *Egyed* Aladár „Sajjögömöri Evangélikusok Lapja” ezimen havi folyóiratot indított, melynek első száma e hó 15-én jelent meg.

Soha onyi esküvőt nem láttunk,
mint amennyit a falukban most tartanak. A háboruban szunnyadó szerelmek úgy látszik lényegre vetettek és a fiatal szívek sínek egybekapcsolódni egy örök életre. Gyakran kendős, csevegős tavas szekereken vonul be Rimaszombalba és egy-egy nászszereg és vidám nőléccsal ünnepli a szerelmek örök életét és diadalát.

és mindkettő átlag percenként hangos, jóízű nevetést hallat.

— Husz a vakom, mondja az elégedett, mire barnaképű, fogakban szűkölködő partnere keszertien kártyájába pislant a ezvikker alól és eldob huszonhatot.

Az elégedett behúzza a káeszát, felkel és a szomszéd asztalhoz megy.

— Mid van? kérdi az egyik játékosától.

Piros ász.

— Hű, megjébevgjuk.

— Az egészet?

— Natúr. Tiszta dolog.

Ezalatt a másik kedélyember is felkelt, ravaszul mosolyogva az ablakhoz sompolyog és egy gyors mozdulattal kiüjtja a szellőztetőt. Aztán sietve kisurran az ajtón.

Eleinte nem értettem ezt a titokzatoságot. Néhány másodperc múlva azonban a felső asztaloknál egy pergamenkéz megakad az asztal közepé felé tartó hosszas utazásában és egy ősz fej a zugó masina felé fordul.

Aztán megjelenik a ruhatári göndör kis ember, egy intásra az ősz bácsihoz megy, lehajlik és két kezét a térdeire támasztva fülöl. A bácsi mond neki valamit, mire igent int, az ablakhoz megy és elzárja a szellőztetőt.

Az opálos, savanyu ízű gyözelmesen gomolyog, leng tovább a teremben. Leülepszik em berekre és tárgyakra, behúzódik tüdőbe, butorok szüvetei és hasadéksai közé.

A nyolcz óra azonban közeledik, a házigazdám már felállt, odakint a friss levegőn talán kiszellőződöm egy kissé, mire hazatérünk.

Eljegyzések. *Pékh* Dórá, *Pékh* József komáromi főerdőtanácsos leányát eljegyezte *Lukácsy* Lajos bányamérnök.

Gömbösi Sándor, a Hungária biztosító intézet tisztviselője tolyó hó 19-én városunkban eljegyezte *Steiner* Arankát.

Klein Sándor iglói kereskedő eljegyezte t. hó 15-én azv. *Salik* Andrásné leányát: *Margitkát*.

Senka Mariakát Rimaszombathban eljegyezte *Szomolnoki* Kriszt Dezső budapesti kereskedő.

Közéletmezősi tanácskozások. *Remenyik* Aladár főispán kormánybiztos és dr. *Sólyos* Béla vm. ügyegző az elmúlt héten Budapesten voltak a fontos közéletmezősi tárgyalásokat folytatnak a magyar kormányal. Értesülésünk szerint a magyar kormány a megszállott területek életmezőséről nem gondoskodik s így csak a meg nem szállított meyerész részére fog kiutalásokat eszközölni.

Köszgyűlés. Az „Othon Társaskör” évi rendez közzgyűlését ma, vasárnap — 26-án — délután 2 órakor tartja saját helyiségében.

Szövetkezeti vezetők jutalma. A Hangya a rendelkezésére álló alap 1918. évi kamattjövodeiméből egyenként 100 koronás tétellekben 150, a fogyasztási szövetkezetek munkájában kitűnt vezetőit jutalmazott. A megjutalmazott érdemes szövetkezeti vezetők névsorában Gömörből a következők neveit olvassuk: *Bárczy* Boldizsár ügyv. könyvelő, nyug. ref. tanító *Feled*, *Szállásy* László ügyv. elők, ref. tanító Rimaszombati, *Lenkey* Béla ügyv. körjegyző Gömörhosszúszó és ifj. *Ösödth* Márton könyvelő, kisbirt. Szalóc.

Köszönetnyilvánítás. Dr. *Baksay* Dezsőné, a Gömörmegyei Fehérkereszt Egyesület alelnök-nője kezeihez *Ocsónai* Samu rimaszombati lakos a háborúból való szerencsés visszaérkezése alkalmából a nyomorék gyermekek javára 10 koronás adományt juttatott, mely nemes jótékonyág ez uton is hálás köszönetben részesül.

Igazgató-tanácsülés. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgató tanácsa a mult szombaton ülést tartott *Molneczky* Sándor elnöklése alatt. — Az ülésen az igazgató jelentéseit tudomásul vették s azok kapcsolatán főleg pénzügyi dolgokat tárgyaltak s egyuttal határoztak a tandíj- és tápdjengedvények ügyében.

Adomány. A községi- és körjegyzők hársalapja javára *Pelácz* község 100 koronát, *Bátka* körjegyző és körjegyzőség 1200 koronát, *Lakner* Dániel körjegyző Nagyrőce 100 koronát, *Szentpátery* László jegyző Lubény 200 koronát, *Kiss* Ferencz jegyző 200 koronát adományozott.

Figyelmeztetés a közönséghez. A legutóbbi forgalomba hozott bankjegyek sok helyen gondolkozóba ejtették a közönség némely részét e pénznemek értékelése tekintetében: hozzájárult az, hogy e bankjegyeken a következő megjegyzés van: „E jegy 1919. évi június 30-ig más bankjegyekkel felcserélhető.” Előfordul, hogy némelyek bizalmatlanságukban odáig mennek, hogy ezen megjegyzést tévesen akként magyarázzák, mi zerint a bankjegyek (200 kor. és 25 kor.) június 30-án tul értéküket veszítik. — A közeli falvakból e héten sokan hoztak be ilyen bankjegyeket tisztán csak azért, hogy tudadjanak rajtuk, aminek természetes következménye, hogy az amugy is nagyon csekély mennyiségben rendelkezésre álló váltópénz csaknem teljesen elfogyott. — A felesleges aggodalom miatt az „apró pénzt” a közönség nagy része visszatartja, holott minden kétséget kizár, hogy egyik pénznem csakugy jó mint a másik; az Osztrák-Magyar Bank ép ugy kötelezte magát beváltani egyiket mint a másikat. Az „apró pénzt” visszatartásával a közönség csak saját helyzetét nehezíti meg, mert a forgalom és vásárlás-eladás módját megnehezíti, sőt sok esetben ez által teljesen özöltalanul megakadályozza. Helyesen cselekszenek tehát azok, akik a nagyon is zavaró hatással bíró felesleges aggodalmakat megnyugtató felvilágosításokkal eloszlatják.

Adomány. Dr. *Lányi* Tivadarnának a „Gömörmegyei Fehérkereszt-Egyület” részére juttatott 30 kor. jótékony adományát hálással köszöni *Lukács Géza*né, elnök-nő.

Pótvásár Rimaszéczen. Az alispán e hó 30-ára pót országos vásárt engedélyezett Rimaszécs községnek.

Megszűnt a polgárőrség. Lapunk múlt heti számában megírtuk, hogy a cseh szlovák csapatok megszállásával egyidőre a rimaszombati polgárőrség feloszlott. Nem mulaszthatjuk el, hogy ez alkalommal a rimaszombati polgárőröknek, akik lelkiismeretesen és elismerésre méltó buzgósággal teljesítették feladatukat a közrend és közbiztonság fenntartása érdekében, őszinte elismerésünket és hálás köszönetünket ki ne fejezzük. Reméljük, hogy a rimaszombati polgárőröknek önfeláldozó tevékenységét illetékes helyen is méltányolják a meg fogják találni a módot, hogy elismerésüket valamilyen formában nyilvánítsák, mert polgárőreink valóban megérdemlik, hogy legalább ennyi elismerésben legyen részük.

Halálozások. Kiterjedt családot borított mély gyászba: *Hatvany Béla* szatmári főgimnáziumi tanárnak, dr. *Törköly József*né sógorának Szatmáron folyó hó 19-én 41 éves korában bekövetkezett elhunyt, kinek halála őszinte részvétet keltett.

Major József rendőrtizedes fia: *Andor* f. hó 22-én 6 éves korában városunkban meghalt, 24-én temették nagy részvét mellett.

Pályázat körorvosi állásra. A tornaljai főszolgabíró a harkácsi körorvosi állásra pályázatot hirdet. A pályázati kérvény február elsejéig adandó be, a választás február 5-én lesz.

Ifj. Vondra János cserépkályhás
Rimaszombat, Ujváros-u 8. sz. alatt.

Riadalom a moziban. Vasárnap, f. hó 19-én este a második előadás szünete közben felesleges riadalom támadt a moziban, a közönség a rendőrtisztviselő megnyugtató felvilágosítása dacára is sietve tödült ki a mentőajtókra, az ott levő gyermekeket majd agyon taposva. Hirtelen elterjedt a híre annak, hogy ég a mozi, pedig nem történt egyéb, minthogy a gépben rekedt filmtöredék meggyuladt, mely pillanatnyi lángot okozott. Pánikot az idézett elő, hogy a gépész a belső lámpákat nem gyújtotta fel és ezáltal jobban látható volt a filmtöredék égése. A közönség megnyugtató végett közölik, hogy a moziban teljes n. ki van zárva minden tűzveszély, miután a gépház teljesen modernül, tűrmentesen van építve, a gépek is teljesen modernnek s így a filmelégés is teljesen ki van zárva. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy hasonló esetben ne adjon hitelt semmiféle riasztó hírek és csakis akkor hagyja el a helyiséget, ha maga a rendőrtisztviselő szólítja fel erre. A vasárnapi előadás természetesen ezen kis incidens után zavartalanul folyt tovább.

Baleset a szecskavágónál. Nemesradnóton folyó hó 19-én *Türbocz József* nevű 12 éves fiút súlyos baleset érte a szecskavágás közben. A gép kereke jobb kezét odakapta és két ujját roncsolta. A súlyosan sérült fiút 20-án a kórházba szállították.

Veszélyes lórúgás. *Breznyák Márton* balogrussói 11 éves iskolás fiút folyó hó 19-én itatás közben egy ló úgy megrugta, hogy súlyos sérüléseivel a kórházba kellett szállítani.

Tíz órakor van záróra. A rimaszombati megszállást eszközölő parancsnokság közzétette, hogy az esti zárórát az eddigi 9 óra helyett 10 órában állapítja meg.

Megmarta a kutya. Szombaton, január hó 18-án a délutáni órákban *Hoszuvaldi József* helybeli lakos *Piroska* nevű 13 éves leányát állítólag Viczián gyepmester kutyája megmarta. A dühös kutya ezután a szolgálatát teljesítő rendőrnek fordult, aki kardjával védekezett el lene. — Általában sok a kóbor falusi kutya városunkban, érdemes volna egy kis kutya-razziát tartani.

Apolló-színház.

Múlt szombaton és vasárnap is élénk élet volt a rimaszombati „Apolló”-ban s nagy érdeklődés mutatkozott az „Utolsó hajnal” című nagyszabású film iránt. Most szombat vasárnapra az „Árendás zsidó” című érdekesítő és mindenfelé nagy tetézéssel fogadott népszínmű van műsoron. A főszerepben: *Lenketyi Izma, Gál Gyula, Báthory Giza* és *Kemenes Lajos* előrangú művészi alakítású produkciójának. Ez a film is bizton számíthat a legteljesebb sikerre. — További műsor: február hó 1-én és 2-án az „Oberammergau-i passiojáték” kerül bemuta-

tásra. Ez a világhírű játék a Krisztus életét viszi filmre. A páratlan nagyszerűségű filmjáték iránt már most is óriási az érdeklődés, amelyre már válthatók jegyek a tulajdonos: *Miskolczy Lajos* cukrászdájában.

Közgazdaság.

Lehet-e gazdálkodni a mai munkabérek mellett?

Mindenki remegve várja, hogy olcsóbb legyen az élet, mert a mai horribilis árak mellett fenntartani az ekzsztenciát a lehetetlenséggel határos dolog. Az általános áralakulás — tudvalevően — a mezőgazdasági termények árával van szoros összefüggésben s aksióma lett az a tétel, hogy ha olcsó a buza, olcsóbb a csizma is és megfordítva. A mezőgazdasági termelési viszonyok tehát mindenkire nézve komoly kérdést jelentenek s szomorú perspektíváját kell adnunk az elkövetkezendő időknek, ha megvizsgáljuk, hogy a gazdálkodás terén milyen áralakulások vannak kilátásban.

A termelésnek alapja: a munkáskéz, óriási igényekkel tért vissza a háborúból. A társadalmi viszonyok alakulásai is hozzájárultak ezen igények növekedéséhez s ma oly bérekért dolgoznak a mezőgazdasági munkások, melyek mellett a termelés esődjének kell bekövetkeznie s nem a fogyasztók által követelt és várt olcsóbb élelmiszereknek.

Számadatokkal lehet ezt bizonyítani. Egy négyszáz holdas birtok legyen a példa, melyen burgonyát és répát akar a birtokos termelni. A cselédeknek eddigi 14 q. gabona illetményeik 10 q. val való felemelését és pénzbeli fizetésüknek 100%-al való megtoldását kéri s emellett oly kedvetlenül dolgoznak, hogy vajmi kevés a munkaadó eredmény. A cselédeknek kívül mezőgazdasági nyári munkások is kellenek és pedig 8 hónapra legalább 20 pár. Ezeknek az igényei a következők: fejenként és havonként egy férfi követelése: 500 kor. fizetés és ellátás fejében: 60 kg. buza, 6 kg. szalonna, 1 kg. zsír, 6 kg. hús, 3 kg. só, 6 l. bab, 6 l. pálinka, 2 l. ecet, 20 kg. burgonya s az összeseknek 1 kg. paprika; a női munkás kiván havonta és fejenként: 300 kor. és a felsorolt konvenczió felét, azonkívül utiköltséget ide-oda s a munkásgazda és a szakácsnék férjként való fizetését. Már most vegyünk ezerzát és számoljuk ki, hogy mit jelent ez a kívánság és végösszegében 246.000 koronás kiadással állunk szemben. Tehát oly horribilis összeggel, melyet 400 holdas gazdaságból semmiféle konjunktúra vagy jó termés nem hozhat ki, pedig ebben az összegben még sem a cselédek fizetése, sem pedig adó és egyéb költség nincs beleszámítva, de már ezen nap szám a birtokosnak egy egy holdját 600 koronával terheli és az átlagnapszám legfeljebb 200 munkanapon 37 munkába álló mellett átlag 32 koronába kerül.

Ez csak egy szomorú adat és példa a mai termelési körülményekre nézve. Hogy ily viszonyok között mi várható, mily gazdálkodást nyit meg az idei tavasz, az kézenfekvő. Az az egy bizonyos, hogy ily munkáviszonyok mellett sem 20 koronás burgonyát, sem 50 koronás búzát nem lehet termelni és piacra hozni.

Faúrverések. Nagyrőceze város polgármestere február 5-én d. e. 10 órára versenytárgyalást tűzött ki 1500³ nyír, nyár és gertyánfából álló tűzifa eladására. Kiküldési ár puhafára 10 k., a keményfára 17 k. ürköbméterenként. Kiszállítási határidő 1919. dec. 31. Lekenyei volt urbérések január hó folyamán eladják 1270 ürköbméter tölgy hantoltfa és 322 ürköbm. fekete fakészletüket. Kiküldési ár 28620 k. Kiszállítási határidő 1920. Apr. 30.

Drágább a petroleum. A magyar kormány a petroleum árát felemelte.

A bőrellátás zavartalansága. A vármegye területén levő rozsnyói bőrház a múlt napokban szénhiány folytán súlyos üzemi zavarok közé került. Az üzembeszűntetés a lakosságnak bőrrrel való ellátása szempontjából is veszélyes lett volna s így az alispán a gyár üzemét biztosítandó 5 waggon szénre rekvirál egy üzemén kívül levő mezőgazdasági szeszt gyárból a bőrgyár részére.

Szőlő és gyümölcsfa kezeléshez, valamint méhészetekhez értő ügyes embert keresek.

Fizetés meg egyezés szerint. Lakás: szoba konyhával, istálló és sertésállal a szőlő hegyen.

Ajánlatot kér:

Valaszky Rezső Rimaszombat.

Vizvezeték szerelés

és annak szakszerű javítását újból megkezdtem. Raktáron tartok mindentéle felszerelési tárgyakat.

Hlozek János

Rimaszombat, Rákóczi-utca 24.

Árverési hirdetmény.

1067. sz. — **Nyustya** közeég tulajdonát képező vendéglő és szálloda 1919. évi február hó 1-től kezdődő 3 (három) egymásután következő évre Nyustyán, a község házául folyó évi február hó 2-án délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek bérbe fog adni.

Kiküldési ár 2500 korona.

Árverési feltételek Nyustya község házául a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyustyán, 1919. január hó 7-én.

Valkó Arthur s. k. Zóthi István s. k.
közjegyző. 3—3 bírő.

Uj esztergályos műhely.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **Rimaszombatban, a Rózsa-utca 22. szám alatt**

uj esztergályos műhelyt nyitottam.

Elvállalok mindentéle e szakmába vágó munkákat, ugyszintén javításokat is jutányos árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Tisztelettel:

3—3

Riedinger Bertalan
esztergályos.

Tanuló felvétetik

Valaszky Rezső óras mester és ékszerész nál **RIMASZOMBATBAN.**

Ügyes varrónő

vállal kosztitásokat, kabátokat és mindentéle modern ruhák készítését. Cím: **Heimlich, Kossuth-utca 24.**

Szőlő gyümölcsöst keresek megvételre.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Hirdetmény.

Kmetty-utca 11. sz. alatt asztalos iparhoz tartozó szerszámok folyó hó 29-én d. u. 2 órakor a városházán a közgyámi hivatalban el fognak árvereztetni.

A szerszámok fent nevezett lakásban addig megtekinthetők a tulajdonosnál: özv. **Pal Kovics Ferencz**nél.

Komlósy István, városi közgyám.

F. hó 30-án Rimaszécs községben pót országos vásár tartatik,

melyre mindentéle állat felhajtható.

Löwy Henrik, helypénzbíró.

Május elsejére

keresek 3—4 szobás lakást

mellékhelyiségekkel, lehetőleg kert és magános udvarral. Ajánlatokat **Rózsa-utca 28** alá kérek.

ELADÓ

uj kezél szántóvasak furatlanok, uj taliga kerék- egy öntvények szétesavarthatók, uj gerendej tartó öntvények minden vas ökehez használhatók. — Megtekinthetők: **Rózsa-utca 28** alatt.